QVÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA, IN SCHOLIS MEDICORVM,

die Iouis XIII. Martij.

M. CLAVDIO PERRAVLT, DOCTORE MEDICO, PRÆSIDE.

An diuturni affectus loci mutatione curantur?

I

MORBOS internos vt infrequentes, diuturnos quasi insanabiles, raro attigit antiquitas: illos modestia forsan hominum atque frugalitas, hos certe tales fecit opinio. Acuti enim citius non vero facilius, nec fortunâ magis aut natura fauente curantur: sed temerariô vulgi præjudicio, ex citâ lætâque naturæ victoria, vim illius & conatum æstimantis, fit vt vbi valide obsistendo & mature cunctando restituit rem, otiô torpere illa & majore tunc artis auxilio opus habere stolide putetur. Hinc medico morborum impetum & furorem per majora præsidia strenue coercere valenti, parum æquam videas famam: ei vero claram æternamque gloriam & peritiæ nomen quæri, qui lentam eorum segnitiem longâ superat patientiâ, & internæ ac summæ medicatrici assidens, solertiæ non magis quam tolerantiæ, curæ quam tædij, laboris quam temporis impendit: dum sua interim redit partibus & humoribus temperies, εὔροια, cæteraque naturalia bona, remediorum varietate, non violentiâ, vt in acutis accersenda.

2

II.

ACVTIS morbis non tam motus celeritas quam ſymptomatum vehementia nomen imponit ; plerumque tamen breuiores eſſe ſolent , ſicut longi minus graues : dum aut majores concedunt inducias, aut ſegnius aut minore periculo graſſantur ; an certiore etiam ſalutis aut mortis prædictione? Securiore ſaltem ſorte medentium, quorum cognitionem nec ita præueniunt feſtinatione, nec prouidentiam mutabilitate, nec remedia incommoditate partium & humorum. Nam ſicut munitas quaſque vitæ ſedes immanis acutorum ferocitas, humoribus ad facinus paratiſſimis adeo adoritur, vt validiora naturæ præſidia ſuis in arcibus ſtatim opprimat, ita in diuturnis ignaui & tardiores ſucci concitantur in partes frigidas , laxas, exangues & nullâ magna officij neceſſitate inſignes : quibus vel plurimum labefactatis raro deſunt principum membrorum auxilia, quorum ex robore, quod infirmarum partium plerumque detrimento accreuit, & ipſæ viciſſim habent vnde damna tandem illa reparare valeant : cui operi promouendo non ita valida, maximâ tamen & non vulgari arte adminiſtranda remedia ſufficiunt : non aliter quàm fixas & rapidis turbinibus immotas moles, breuiori vecte conuellit perita manus artificis.

III.

VT multis nominibus præcipites affectus ex naturâ ſuâ ſæuiores ſint, nonnulla tamen tardis accidunt quæ grauiſſimos illos efficiant, tolerabiles aliàs eorum labores per longum, liquando per omne, imo etiam vltra ipſum vitæ tempus protrahendo. Adeo medici ægrotis, aut hi ſibi nimis indulgentes, circumſtantium ex aëris aut loci aduerſa qualitate cauſarum conſpiratione incauti non minus opprimuntur quàm inteſtinis malis. Cùm libidinoſa & intemperans mollities, quæ diuturnorum, vt durior corporis & animi labor acutorum parens eſt, eâdem & eos alit luxurie,

eâdem ignauiâ fastidium auget remediorum; ac demum contemptum infert, ex lento & non aspectabili profectu, falsâque persuatione iis in morbis medentes cæcutire, quos statim non sanauerint: quasi non frequentiùs immedicabiles quàm ignoti affectus occurrant. Nam quid prodest crassos, inertes, crudos in partibus, frigore, laxitate, ocio, aut prauo vsu infirmis, actionem lædentes humores acute cernere? Quid facit ad curationis celeritatem? Quin eò magis tunc prudens medicus à temerariâ illâ, quæ immaturum fructum excutiat, soluendumve nodum secet aut abrumpat, festinatione cauebit, vt studium imprimis collocet in viscerum conseruando robore, ad quod præcipue validiorum catharticorum fulmina allidunt intactis plerumque vitiosis humoribus, qui paulò leuiorum mollioribus auris præsertim ac tepidis imbribus resoluuntur. Ac propterea humorum maturationem eorumque euacuationem insensibilem potissimum ac sensim promouere tentabit.

IV.

MAGNA in morbos omnes vis est loci quo circunfundimur, maxima in diuturnos illius cui insistimus, citra quem ambiens nullâ insigniori virtute polleat quàm caloris aut frigoris, quorum cita vicissitudo de acutis quidem decernit, at diuturnorum arctis & implexis nexibus per septenos mensium aut annorum circuitus soluendis, vix-dum sufficit. Spem non adeo longam fert loci quem incolimus efficacitas quæ semper subest, aëremque non segnius afficit, qui non modo ὡς τῇ μήνῃ βδθειον, syderum influxus locis omnibus communes, sed ὡς τῆς γῆς ὄχημα expressas rerum omnium vires suscipit ab exhalationibus, quæ vnicuique regioni propriæ sunt, ob infinitam prope varietatem genij singulis peculiaris; pro ventorum afflatu, montium syluarumque objectu diuerso, tum & aliâ atque aliâ soli, aquarum, fossilium, plantarum naturâ; quorum omnium

cùm vſus neceſſarius eſt, tum & expirationes aſſiduæ, tenuitate benignitate contrarietate, partes, humores ſenſim afficiendo & immutando, variam hominum indolem vt & valetudinem, præſertim vero longas ægritudines, quales ſunt endemiæ, faciunt fouent: dum cauſam præbent fixam permanentem, nullo ſuperuenientis caloris aut frigoris auxilio, ſed ſolâ fugâ ſuperabilem. V.

MVTATIONEM res omnes ſubeunt neceſſitate non majore quam voluptate. Noua ſequi etiam praua, pro innata melioris, abſque mutatione non aſſequendi, cupiditate ſemper juuat, plerumque vero & prodeſt, præſertim miſeris quos plura manent futura bona. Eam ardentibus votis, morbo diuturno impediti, ſed irritis expetunt, ſi nullus eis adeſt Aſclepius, nec proficit ad Thermas, frictiones, lac, chalybem, ignem, cæteraque profligatæ valetudinis ſubſidia confugere, in eorum vſu perſeuerare, eum mutare, ποικιλίαν ægris tunc juncundam juxta & vtilem ſectando. Nempe per hæc omnia medicus fruſtra pugnat aduerſus morbum, & ei ſe præbet ἀντίνοον, ſi contigerit locum fauere & ὁμονοέειν τῷ πάθει. Non longa dies vnquam, non piger annus inſitum ab ortu mundi eum nocendi animum immutabunt, & prius quam talis vincatur contumacia, ægrum conſtantia vireſque deficient. Quid reſtat? Niſi cauſas inimicas & non inſequuturas fugere, amicas ſequi ægrum opperientes. Quoties enim proſcriptis fœlix extitit exilium? Quam multis votiuæ ſeruitutis & electi carceris dulcedine, imperantibus medicis, per aliquod tempus carere vtile fuit, ſanitatis conſequutione? Quid ita? melior corporis temperies coctioque humorum, lento ætatis aut tempeſtatũ progreſſu forſan acceſſura expectatur? Si longioris illorũ moræ tædeat, loci mutatione obuiam ire licet.

Ergo diuturni affectus loci mutatione curantur.

Aſſerebat Lutetiæ PETRVS LEGIER Pariſinus,
A. R. S. H. M. DC. LXIV.